

TEKNIK- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET (VA)

Viktigare händelser

- **Huvudvattenledningsprojektet.** Etapp 1 i huvudvattenledningsprojektet från Sörmon (4,4 km) har nu re-linats och tagits i drift. Stort fokus har legat på säkerhet och kvalitet då det är en ökad risk när arbete sker nära den andra huvudledningen som ensam försörjer Karlstad-Hammarö under ombyggnationen. Dessutom har arbete skett inom både vattenskyddsområde och naturreservat som ställt höga krav på att inte påverka vare sig grundvatten eller t ex rödlistade arter. Allt har gått bra tack vare den höga riskmedvetenheten. Etapp 2 från Hultsberg till Fredricelundsskolan har projekterats parallellt med genomförandet av etapp 1 och genomförandet kunde startas upp i juni. I denna etapp tillkommer andra faktorer att ta hänsyn till bland annat påverkan på närboendes fastigheter.
- **Överföringsledningar upp till Edsgatan.** Projektering och upphandling av entreprenör för utbyggnad av första etappen (överföringsledningar upp till Edsgatan) är klar. Ledningarna börjar byggas 1 oktober. Utbyggnad av ledningar inom omvandlingsområdena genomförs 2014-2016.
- **Utökat verksamhetsområde.** Med stöd av vattentjänstlagen §6 föreslås Järpetaberget tas in i det allmänna verksamhetsområdet för vatten- och avloppsförsörjning. Beslut tas i fullmäktige under hösten. Fastigheterna inom området har idag undermåliga enskilda lösningar. Utbyggnad av allmänna ledningar för anslutning av fastigheterna planeras ske under 2014.
- **Öppet hus Kronoparkens vattentorn.** För 15:e året var vattentornet på Kronoparken öppet för allmänheten i fyra veckor i juli. I år kom 2 700 personer som då tog chansen att titta på utsikt, studera en aktuell utställning om VA, delta i flera olika barnaktiviteter både inne och ute, gå tipspromenad, se på film, fika mm. Till arrangementet öppnades en egen facebook-sida. Två kvällar hölls nattöppet med 410 besökare. Många barnfamiljer kom på besök men också svenska och utländska turister.
- **Säkerhetshöjande åtgärder.** Under året har inköp av låspluggar köpts in till samtliga brandposter på ledningsnätet för att höja säkerheten. Dessa monteras successivt på ledningsnätet. Viss larmutrustning på vattenanläggningar har också kompletterats.
- **Driftstörningar ledningsnät.** Fram till och med augusti har det varit 24 vattenläckor och 17 avloppsstopp att åtgärda (något fler än i fjol vid samma tidpunkt, men färre än åren innan dess). Hittills i år har närmare ett 40-tal källaröversvämningar inträffat i samband med skyfall – vilket är ovanligt många. Värst drabbat var Råtorp.
- **Trycklöst nät.** Abonnenter på bl a Stockfallet, norra Rud och norra Lorensberg blev oväntat utan vatten sent den 1 augusti då vattenledningsnätet blev trycklöst i samband med att en planerad inkoppling utfördes för den nya överföringsledningen upp till Edsgatan. Arbetet var förlagt på sen kvällstid, vattentornet hade tappats upp så att volymer fanns, men det visade sig svårt att utföra arbetet som planerat, vilket ledde till att några områden blev trycklösa. Vattnet var dock tillbaka inom ett par timmar. Spolning/avlufning genomfördes vid och efter inkoppling. Provtagning visade att vattnet var tjänligt vid återkomsten.
- **Driftproblem** på Skåre respektive Sjöstads avloppsreningsverk med försämrade reningsresultat som följd. Miljöförvaltningen som tillsynsmyndighet är informerad och åtgärder görs för att försöka komma tillrätta med problemen. Vid Sjöstads avloppsreningsverk har riktvärdet för BOD (mått på lättnedbrytbart organiskt material)

överskridits under 6 månader hittills. För fosfor har riktvärdet överskridits under en månad. För båda parametrarna finns det marginaler till gränsvärdena (årsmedel). För Skåre avloppsreningsverks del ser det däremot inte lika bra ut. Riktvärdet för BOD har överskridits under årets två första kvartal och då halterna av BOD i utgående vatten fortfarande är höga kommer även gränsvärdet (årsmedelvärde) högst troligt att överskridas vid årets slut. Detta trots de åtgärder som vidtagits och som kommer vidtas under hösten. Bl a kommer nytt luftningssystem att upphandlas. (Klaras inte utsläppsvärden enligt tillståndet för anläggningen måste tillsynsmyndigheten lämna över ärendet till miljöåklagare).

- **Kokningsrekommendation i Älvsbacka.** I Älvsbacka utfärdades kokningsrekommendation den 22 april efter att ett pumphaveri inträffat. Haveriet medförde att verkets desinfektion (UV-ljuset) av utgående dricksvatten inte kunde garanteras. Kokningsrekommendationen var en försiktighetsåtgärd. Efter genomspolning och provtagning kunde kokningsrekommendationen hävas den 26 april.
- **Tillfälligt anställningsstopp.** Då det pågår en organisationsförändring inom förvaltningen har ett anställningsstopp införts vilket inneburit att ett par viktiga tillsvidareanställningar för VA-verksamheten inte kunnat bemannas. Bland annat fick de pågående rekryteringarna av en processingenjör och en projektingenjör avbrytas i våras. En GIS-ingenjör skulle också rekryteras efter pensionsavgång, men har inte påbörjats. Detta har inneburit en ökad belastning på befintlig personal och vissa projekt har skjutits framåt i tid.
- **VA-samverkan Hammarö-Karlstad.** Utredningen har tagit fart under våren och en rapport kommer att kunna lyftas i båda kommunernas nämnder under hösten för inriktningsbeslut om hur arbetet ska gå vidare. I utredningen belyses olika former av organisationslösningar.

Driftbudget - ekonomiskt utfall och prognos

Belopp i tkr	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Prognos
	Jan-aug	Jan-aug	helår	helår	avvikelse
	2012	2013	2013	2013	2013
Intäkter	111 714	111 634	178 812	178 812	0
Kostnader	112 700	110 500	180 985	170 985	+ 10 000
Resultat	-986	1 134	- 2 172	+ 7 828	+ 10 000
Budgeterat underskott för resultatreglering	0	0	2 172	0	0
Netto	- 986	1 134	0	+ 7 828	+ 10 000

Kommentar utfall januari-augusti

Intäkterna efter 8 månader följer budget. Kostnaderna däremot är ca 10 mkr lägre än budgeterat. Av dessa är 3,7 mkr lägre kapitaltjänstkostnader, 2 mkr lägre kostnader inom driftverksamheten för verken och 2,8 mkr lägre kostnader på ledningsnätsdriften till följd av färre driftstörningar än normalt. Ett antal vakanta tjänster till följd av anställningsstoppet bidrar också till de lägre

kostnaderna. Visst planerat underhåll har inte kunnat utföras till följd av att arbetsbördan ökat för befintlig personal.

Kommentar helårsprognos samt åtgärder

Med anledning av att rekrytering av de vakanta ingenjörstjänsterna inom VA-verksamheten inte kunnat fullföljas under pågående organisationsöversyn har vissa projekt fått läggas åt sidan och vissa har fått skjutas något framåt i tid. Detta innebär att den beräknade kapitaltjänstkostnadsökningen inte blir så stor som beräknad för året och att ett överskott uppstår på personalkostnadsbudgeten.

Driften av ledningsnät och anläggningar har varit gynnsam kostnadsmässigt. Inga större kostsamma haverier har inträffat och antalet läckor och avloppsstopp har varit ovanligt låga jämfört med tidigare år. För återstående del av budgetåret förutsätts dock att budget för respektive månad förbrukas och att överskottet därmed inte ökar ytterligare. När det gäller kapitaltjänstkostnaderna bedöms överskottet öka något gentemot budget till ca 4 mkr vid årets slut.

VA-verksamhetens helårsresultat bedöms bli + 7,8 mkr d v s + 10 mkr över budgeterat resultat. Inför 2014 är redan beslut om taxehöjning taget varför ett överskott också kommer att erhållas under 2014. Inför 2015 kan därmed behov av taxehöjning dämpas betydligt.

Enligt 30§ Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) finns möjlighet att avsätta överskott som en långsiktig skuld (fond) om man kan visa i en investeringsplan vad medlen ska användas till och när. Fonden löses sedan upp i takt med att investeringen för den specifika åtgärden avskrivs. Den typ av investeringar som kan komma i fråga är nyinvestering som kommer hela va-kollektivet tillgodo. Delar av det uppkomna överskottet 2013 skulle kunna läggas till det tidigare avsatta kapitalet (från 2011 års resultat) för byggnation av reservkraftsanläggning på Sörmon som kommer ske 2014-2015. Den anläggningen beräknas bli dyrare än först kalkylerat. Likaså skulle medel kunna avsättas till den planerade slammottagningsstationen på Sjöstad. Investeringen kommer också hela va-kollektivet till godo eftersom den kommer att ta emot slam från alla kommunens reningsverk. Anläggningen projekteras för närvarande och kommer kunna byggas med början först nästa år.

VA-verksamhetens samlade kommentar över åtaganden

Flertalet av åtagandena som rör VA-verksamheten är av sådan karaktär att de egentligen alltid kommer fortlöpa. En del av åtagandena är en form av inriktningsbeslut för VA-verksamheten att jobba med frågan, andra kommer att löpa på under stora delar av mandatperioden innan de är uppfyllda. VA-verksamheten avrapporterar fortlöpande vad som görs inom varje åtagande.

Investeringsbudget - ekonomiskt utfall och prognos

Belopp i tkr.	Utfall Jan-aug 2013	Prognos helår 2013	Budget helår 2013	Prognos avvikelse 2013
Grundram	17 211	24 433	64 770	+ 40 337
Övriga projekt	21 770	50 991	139 255	+ 88 264
Summa	38 981	75 424	204 025	+ 128 601
Specifikation övriga projekt				
25327 Reservkraftsverk Sörmon	30	150	12 553	+ 12 403
25328 Säkerhetsbarriär mot mikrobiell förorening Sörmons vattenverk	725	6 100	2 302	-3 798*)
25331 Utredning och projektering ledningar Stockfallet-Edsgatan	1 246	1 222	1 219	-3
25425 Utbyggnad VA omvandlingsområde Edsgatan, Steffensminne	265	3 500	30 000	+ 26 500
25333 Huvudvattenledning från Sörmon	19 207	33 512	74 611	+ 41 099
25334 Säkerhetshöjande åtgärder på verk och ledningsnät	118	240	2 453	+ 2 213
25418 Omläggning ledningar Östra Torggatan (samordning med gata)	170	4 500	6 070	+ 1 570
25422 Hagalundsvägen	9	9	0	- 9
25424 Utjämningsmagasin	0	0	5 047	+ 5 047
25567 Slammottagningsstation Sjöstad	0	1 500	5 000	+ 3 500

*) Överskridande belopp omfördelas från grundram

Kommentar till större avvikelser

Grundram

Inför 2013 hade vi med oss 19,8 mkr i överskott, ordinarie grundram var på 33 mkr och inför året förstärktes den med 12 mkr ytterligare för förnyelse på ledningsnät. Prognosen pekar mot att vi endast kommer hinna förbruka ca 24 mkr av de ca 65 mkr på grundramen för året.

Vad gäller grundram har vissa projekt fått stå tillbaka då befintliga personella resurser är hårt belastade. Detta beror bl a på två ovanligt stora särskilda projekt som kräver stora personella resurser – huvudvattenledningsprojektet (100 mkr) och utbyggnad av ledningar till Edsgatan och Steffens minne (45 mkr). Samtidigt har grundramen också utökats för förnyelse på ledningsnät utan att de personella resurserna stärkts upp i tillräcklig omfattning. Under våren var rekryteringsprocessen långt gången men fick avbrytas då det under pågående organisationsöversyn måste råda anställningsstopp. Det som ytterligare spärrar på situationen med bristande personella resurser är att vi tappat en processingenjör och haft en pensionsavgång bland projektingenjörerna och dessa tjänster har då inte kunnat återbesättas ännu.

Särskilda projekt

Av de ca 137 mkr kommer enligt prognos förbrukas ca 51 mkr under 2013.

25327 Reservkraftsverk Sörmon

Detta är ett av de projekt som fått läggas åt sidan på grund av tidsbrist. Anläggningen kommer kunna byggas först 2014-2015, förutsatt att vakanta tjänster löses.

25328 Säkerhetsbarriär mot mikrobiell förorening Sörmons vattenverk

Efter en längre tids provtagning av råvattnets kvalitet för att fånga upp årstidsvariationer kunde under första delen av året anläggningen dimensioneras och projekteras färdigt. Förfrågningsunderlag skickades ut och avtal kunde slutas med entreprenör före sommaren. Under augusti och september pågår en del förberedande arbeten innan själva entreprenaden startar i oktober. Anläggningen beräknas vara färdigställd och avprovad i början av 2014.

25331 Utredning och projektering ledningar Stockfallet-Edsgatan

Projektering och förfrågningsunderlag blev klart för första etappen upp till Edsgatan under våren. Själva entreprenaden finansieras via annat särskilt anslag (se nedan).

25333 Huvudvattenledning från Sörmon

Etapp 1 i huvudvattenledningsprojektet från Sörmon (4,4 km) har nu re-linats och tagits i drift. Etapp 2 från Hultsberg till Fredricelundsskolan har projekterats parallellt med genomförandet av etapp 1 och genomförandet kunde startas upp i juni. I denna etapp tillkommer andra faktorer att ta hänsyn till; bl a påverkan på närboendes fastigheter. Etapp 2 beräknas vara klar våren 2014. För närvarande projekteras Eriksbergsetappen (som är utlyft ur partneringsentreprenaden) och den etappen beräknas komma i gång våren 2014 efter att entreprenör handlats upp. Arbeten kommer löpa på även under 2015.

25334 Säkerhetshöjande åtgärder på verk och ledningsnät

Låsbara pluggar till samtliga brandposter har köpts in och börjat sättas. Räddningstjänsten förses med nycklar. Mindre åtgärder har också gjorts på verk. En tankstation för dricksvatten ska byggas, men platsen för den har varit svår att hitta som gjort att projektet försenats.

25418 Omläggning ledningar Östra Torggatan (samordning med gata)

Projektering är klar. Omläggningen av VA-ledningar kommer att utföras i egen regi. Troligen krävs kulturmiljöinventering då projektet ligger inom Tingvallaområdet. Arbetet beräknas bli klart under våren 2014 då själva gatuombyggnaden tar vid.

25422 Hagalundsvägen

VA-delarna är färdigbyggda och tagna i drift. De kostnader som fallit ut under året är endast mindre kvarstående arbeten som utförts.

25424 Utjämningsmagasin

Behovet av åtgärder utlöses av hur utbyggnadstakten av nya områden ser ut. Under året kommer inga större åtgärder att ske.

25425 Utbyggnad av VA-ledningar till Edsgatan och Steffensminne

Upphandling av entreprenör för utbyggnad av första etappen (överföringsledningar upp till Edsgatan) är klar. Ledningarna börjar byggas 1 oktober. Utbyggnad av ledningar inom själva bebyggelseområdena kommer utföras först 2014-2016.

25567 Slammottagningsstation Sjöstad

Projektering har startat under året, men blir klar för upphandling först under 2014.